

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kispapák és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják. *1924*

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

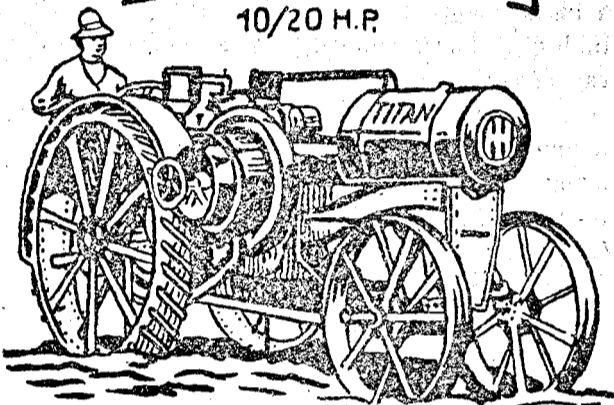
Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

MARCA FABRICM

TITAN

10/20 H.P.

Az International Harvester Company
(Mc. Cormick-Deering)
Chicago U. S. gyártmánya

Erdély hegyes vidékének legjobban meg-
felelő

Tractora

szánt, kaszál, arat, csépel és vontat.

Ajánlással és prospektusokkal kész-
ségesen szolgál a cluji képviselő:

HANN és TÁRSA

Gép és Műszaki Ker. részv. társ.

CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgöncim: HANNCOMP. Telef. 2—36.

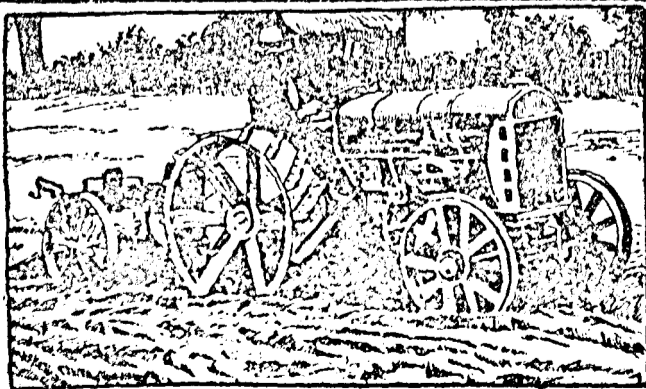
Még néhány tanács a tejelékenység fokozására.

Nagy tejelő képességű tehenészetet legkönnyebb felállítani, ha elég pénz áll a gazda rendelkezésére s összevásárolhatja a jó tejelő teheneket vagy oly vemhes üszöket melyek nagy tejhozamú családból származnak. Aki azonban szerényebb anyagi körülmények között leledzik, az is elérheti a magas, sőt legmagasabb, istálló átlagot, ha a következő tanácsokat követi. A legjobb tejelő teheneknek borjai közül a legjobb, legerősebb, legizmosabb és legmélyebb testű legdomborúbb bordákkal bíró üszöket s azokat erőteljes tápdús takarmányozásban részesíti, hogy fejlődésük az eszményi tökélyt lehetőleg elérhessék. Különösen szoptatásban legyen legalább 3—4 hónapig részük és a csecstől való elválasztás legyen fokozatos, hogy le ne romolják a növendék. Széles far, jól fejlődő tejerek és tügy is jellemzik a leendő jó tejelőt. Nevelni kell a fiatal üszőt tehénné, meg kell vele már nagyon korán szoktatni a fejési fogásokat, cirógatni, izgatni, gyömszölni, lökdölni, kell a növekedő tügyet s nyomkodni, huzogatni a csecsbimbókat, hogy az összes tejtutak izgatva legyenek s esetleg az előhasi tehen leellése előtt már meginduljon nála a tejelválasztás. Ily módon tejjre hozott tehenek jó tejelők lesznek, kivált a második borjazás után, mikor legtöbb tejet adnak. Négy borju után még egyformán szokott a tejelés működni, csak ezután kezd a tejhozam apadni fokozatosan. A 8 borju után rendszeren nem érdemes már tartani a tejelő-állatot, mert a foghijas tehen már rosszul rág, nehezen emészt és nem is hasonlítja át a tápanyagokat tökéletesen, ergo tej is kevesebb képződik.

Nagyon ajánlják, hogy előhasi üszőknek közvetlen első borjuk világrahozatala után adjunk anizs magot abrabbjuk közé keverve vagy főzetet (teát) öntsünk szálás takarmányukra, akkor a tejelválasztás emelkedni fog,

épp úgy mint azt sok esetben a szülő anyáknál is tapasztalhatni. De fájdalom ezen szabály alól, úgy az asszonyok, mint a teheneknél, igen sok a kivétel, mint azt saját gyakorlatom alatt tapasztaltam. Tudjuk, hogy a jó és rossz tulajdonságokat nemcsak az anya, hanem az apa után is örökl, vagy legalább örökölheti, az utód, így tehát ne csak arra törekedjünk, hogy gazdagon tejelő tehéntől származzék beállítandó üszökn, hanem apai ágon is kiváló, ugynevezett „telitej” családbeli bikától is. (Közbevetve megjegyzem, hogy még jobb, ha „telivaj” családból erednek a szülők t. i. hol nemcsak a sok, de a zsírdús tej az uralkodó, mert néha a sok, de sovány, zsírtalan tejet szolgáló tehen kevesebb vajat produkál, mint a kisebb tejhozamú, de zsírosabb tejet adó. A nagy vagy középgazda tehát mindig neves tejelő famillákból származó bikákkal fedtesse (üzesse be) teheneit, míg a kispap minden befolyásával arra törekedjék, hogy a községi bika is ily előkelő származású legyen. Így lehet (majd néhány generáción keresztül eljárva) az egész községben a tejhozamot fokozni, növelni.

Érdekes megemlíteni, hogy a bőven tejelő, de ritka tejet adó tehenekkel való keresztezések révén utóbb számos nemzedéken át is — mikor már a zsírdúsabb tejjre való termelést kultiváltuk, évtizedeken át — meg marad bizonyos része a tejbőségnek, anélkül, hogy a zsírtartalom csökkennék. Ez a cseppvérbeni tenyésztés, cseppvérrrel való keresztezés, okozta p. o. azt, hogy egy neves hazai uradalom egyik gazdaságában mindig 1—2 deciliterrel volt nagyobb az istállófejési állaga, noha pontosan egyforma minőségű és mennyiségű takarmányanyagokat alkalmaztak; végre rájöttek, hogy egyszer (40 év előtt) néhány hollandi — feketetarka — tehenet és bikát keverték a tehenészet-hez s noha azóta mindig pirostarka szimmenthali tehenészetből állott minden tenyészállatjuk s már feketetarka vagy foltos visszaütődés sem mutatkozott soha az utódok között, mégis meg-

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

maradt ezen majorban a tejtöbblet bizonyos szaporulata a többi gazdasághoz viszonyítva. Nemrég olvastam, hogy legujabban a wilster-marsi tejelő anyáktól származó bikákkal keresztezett zsirdus tejet adó pirostarka tehének tejhozamát sikerült napi 25—30 liter átlagra felvinni anélkül, hogy a zsirdóság csökkent volna.

Már említettük volt, miszerint a megfelelő takarmányok, azok minősége és a bennük levő emészthető fehérnye s keményítőérték közötti arány is nagy befolyással van a tejválasztásra, mert ha a tejhozamnak megfelelő mennyiségű úgy az egyik, mint a másik tápanyag, akkor a lehető legnagyobb eredményt érjük el, míg ha az egyik vagy másik egészen vagy részben hiányos, apadni fog a hozam. Viszont ha egyik vagy mindkettő több mint szükséges, akkor pocskolást követünk el és az állat el fog hizni a tejelés és fogamzás rovására.

De tény az is, hogy az egyes takarmányok s abrakok különböző befolyással vannak a tejválasztásra, így vannak a tejtermelést előmozdító és azt apasztó esések is. A zöld takarmányok mind kitűnő tejképzők. A pillangós növényeknek úgy magja, mint zöld vagy száraz száraz — levélzete — rendszerint jó tejtermelők, (kivált a here, baltacín, lucezna), de mégis leggyöngébben hatnak a búkkönyfélék, míg — babok — magvai (lisztje) a legjobban működnek ez irányban; különösen pedig a sójabab és a lóbab. Kitűnő tejválasztók az olajpogácsák, de ezek között a repcepogácsák, csakis akkor, hogyha mustárolajat nem tartalmaznak. Legjobb a szezampogácsa és a pálmamag pogácsa, azután következnek a hámozott tökmag, napraforgómag stb. Csak friss pogácsákat etessünk, mert a penészes, romlott, dohos tól még a tej ize is elromlik. Kukorica csirapogácsa is jó. Erjedő savanyú takarmánytól óvakodjunk, de kis mértékben zsombolyózott vagy vermelt eseséget — ha különben kifogástalan — lehet etetni. Ugyazint friss répafejet vagy szeletet is, de keveset és korpaadagolás mellett, hogy ne okozzanak hasmenést. Jó a malátacsíra, sörtörköly, burgonya és kukorica szeszgyári mosléka, kukorica keményítő moslék; de hátrányuk, hogy nagyobb adagokban nyújtva elhiznak a tehének s a tejhozam apad, azért mindig más természetes takarmányokkal keverve kell ezeket a gyári hulladékokat adagolni; annyival is inkább, mert az élet és egészség fenntartására elkerülhetetlen szükséges anyagok a vitaminnok többnyire hiányoznak vagy csak igen kis mértékben vannak jelen a mesterséges (mű-) takarmányokban. A rendes takarmányokhoz is kell megfelelő só adag, de a gyári, kilugozott esések nagyobb sózást kívánnak, erről elfelejtkezni nem szabad. Nyalósó nem felel meg, jobb ha a törött marhasóval hintjük meg a takarmányt, napi 10—20 gr. só (az eség minősége szerint) fejenként kell a rendes (500 kg. élősúlyu) tehéneknek.

Teheneink tejhozamát próbafejésekkel is emelhetjük, mert — kivált ha a fejőszemélyzet cselédekből áll — ez a próba a fejést végzőket arra serkenti, hogy minél több tejet tudjanak a tőgyből kicsikarni s így egymással versenyre kelni. Ez a versengés annál kiadóbb, ha minél gyakoribb a próbafejés. Gyakorlatomban, ha kéthetenkénti fejőpróbákkal nem lévén kellőleg megelégedve, a fejés eredményét minden egyes fejés alkalmával mértem meg,

ugy, hogy a tej súlyát a fejkével együtt sugármerlegesen mázsáltam le s jegyeztem be a jegyzékbe. Mikor pedig még bizonyos részesezés jutott a fejkének osztályrészül (béke időben literenként 1/3 fillér), akkor mindegyik fejő tul akart tenni a másikon s körömpróbáig kifejték a tőgyet minden alkalommal.

Fejőgépekkel nem lehet tökéletes kifejtést elérni, ezek után 1—2 csepp mindig marad a tőgyben. Ugy, hogy csak ott ajánlható ezeknek a masinák alkalmazása, hol kevés a személyzet vagy igen is drága volna a cselédség számának megfelelő szaporítása, avagy hol lefejtő tehenészet van, nem pedig állattenyésztés s nem nagy súly lesz fektetve a tejhozam naponkénti fokozatos szaporítására.

Fehér István,
ny. jószágfelügyelő.

Legelőcsöb termésfokozás bakteriológia alapon.

Irta: K. J.

Amlóta Hiltner a „Nitrogin“-t tökéletesítette, azóta a leguminózák és hüvelyesek oltásához tisztán tenyésztett gumós baktériumokkal többé kétség nem fér. Az oltás ezen növényfajtáknál ma már nem a kísérletezésé, hanem csak a nagy gyakorlaté. Elég szomorú, hogy amíg vele már Japánban is dolgoznak, addig nálunk még alig ismeretes, pedig ez ma már oly tökéletes, hogy a baktériumok teljes hatékonyságáért szavatosság is vállalhatik. Nincs jelenleg oly más, több éven át kipróbált kulturfaktor, mellyel oly olcsón, oly könnyen és oly biztosan terméstöbbletet lehetne, mint az oltással. Ezer meg ezer példa mutatja, hogy a terméseredmény pl. lóherénél a többszörös is szokott lenni; csillagfürtnél, peradellával 100-szoros eredmény is van.

Lássuk azonban, hogyan áll a dolog a nempillangósoknál.

Hiltner, Remy, Bottomley és több más hasonló nevű tudós nagyon is oly baktériumok tenyésztésén buzgokodtak, melyek a gumós baktériumokhoz hasonlóan légenyassimilációt idéznek elő. Kezdetben nem sikerült. A pillangósok oltásánál azonban oly megfigyelések történtek, amelyek határozottan amellel szólnak, hogy gumóképződés nélkül is tetemes légenyassimiláció megyen véghez, a mire pl. a híres Hiltner tanyitványa, Dr. Kühn azt állította, hogy a gyökerek felületén és a rizoszférában élnek nagyobb légenyassimiláció megyen véghez, mint a gumókban, amely gumóknak értékét a növényfejlődésre nézve már addig is többször kétségbe vonja volt. Hozzá magával Hiltner-rel egy igen meglepő eset fordult elő. T. i. Nürnbergben Hiltner előadást tartott a pillangósok oltásáról, amely alkalommal a tudományosan képzett hallgatóság figyelmét különösen a gumóképződésre hívta fel. Midőn aztán a silányan álló vetésből kivett egy növényt, azon gumó nem volt, amint azt másként nem is lehetett várni. Azonban a gyönyörűen álló oltott vetésből is kivéve egy növényt azon hiszemben, hogy itt hallgatónak szépen fejlett gumókat mutathat, a gumóképződés nem csekély csodálkozására itt is teljesen negatív volt. Meg kell jegyezni, hogy ugyanazt

1923-ban magam is észleltem a csillagfürtömnél. Bármilyen bámulatra méltó is volt az eset, belőle azon jogos követelés vonható, hogy nemcsak a gumók képezik az egyedüli légenyeműhelyt, hanem elsősorban a közeli gyökérfelület.

Egy másik kérdés az, találkoztunk-e a természetben azzal, hogy az ugynevezett légenyfalók légeny gyűjtenének. Ó igen! Ki nem találta volna már, hogy a búkköny közé vetett zab élénken fejlődik? Egy tudós egyszer azt állította, hogy még igen nagy csiléadag után sem látott oly széleslevelű zabot, mint a minőt a keverékvetésekben észlelt és igaz van. Miután itt légenyleadásról (a hüvelyes részéről) szó sem lehet, csakis bakteriológiai közvetítés jöhet számba. Ugyan mire másra, mint a légeny baktériumok tevékenységére vezethető vissza azon kitűnő utóhatás, melyet hüvelyesek utáni terményeknél észlelünk? Sőt, törtétek oly kísérletek is, amelyeknél még a hüvelyesek gyökérmagványai is kivétettek és a hatás mégis megvolt, már pedig itt csak biológiai hatásról lehet szó, a kémiai kikapcsolva lévén.

Aztán elvégre az erdei fák is végeredményben légenygyűjtőknek nevezhetők, épúgy, amint minden talaj, melyen emberi kéz még nem turkált, oly flórát fejt, ki mely inkább légenyszaporítást von maga után, mint légenyfelhasználást.

Hogyan keletkeztek a tisztatenyésztésű „U“-kulturák? Hiltner tanítványa, Dr. Kühn bizonyos graminéák rizoszférájából tiszta kulturákat tenyésztett. Ezen baktériumok, melyek nem gumós baktériumok oly nagy hasonlósággal bírtak a gumós baktériumokkal, hogy eleinte a *Bacillus radiclecola* ill. *Phizobium* egyik űs formáját vélte maga előtt látni. Ezzel együtt számos másfajta, határozottan légenygyűjtő baktériumok pálcakolomái látszottak, melyek közelebbi vizsgálatkor *Azobakter*-, *Radiobakter*-, *Clostridium*- és *Megatherium* fajta organizmáknak bizonyultak. Ezen *vegyes kulturákkal* nempillangósoknál oltások történtek, melyek igen jól sikerültek. Így 1915-ben már földkísérletek is végeztek, sőt 1916-ban már nagyszabású szántóföldi kísérletek. Ezen szántóföldi kísérletek oly kitűnő eredménnyel végeztek, hogy Dr. Kühn, Dr. Hoffmann tanár serkentésére 1916 óta ezen „U“-kulturákat forgalomba hozatta és azóta évről-évre nő azok száma, kik haszonnal használják.

De egyik tudománynál sem annyira a gyakorlaté az utolsó szó, mint éppen a mezőgazdaságnál. Beszéljen tehát a gyakorlat.

Dr. N. Barthels, *Edewecht*-ből azt írta: *Őszi rozs*. A vegetáció egész folyamata alatt az oltott és oltatlan rész között látható nagy különbség volt. A beoltott rozs kalásza, a nagy szárazság dacára is szépek, teltek voltak, míg az oltatlanál megaszva. Az oltott zab is sokkal jobb volt, mint az oltatlan, mit az oltással előidézett nagyobb tápanyagfelvételnél tulajdonított.

Th. Sensen, *Nebel*-ből azt írta: *Árpándi* feltűnő különbség az oltott és oltatlan között.

I. Wandl, *Gralla*-ból azt írta: A nagy szárazság dacára az oltott kukorica igen szépen fejlődött, míg az oltatlan takarmánynak lekellett használni, oly gyenge volt.

Schulze-Epping, *Ausel*-ből azt írta: Az oltás hatása egyenesen bámulatos! A föld

rossz kulturájú, egy gr.-nyi ammoniakot sem kapott. A vetés sötét zöldje tehát az oltástól van. A beoltott *zab* a nagy szárazság dacára 1 1/2 méter magas; az *árpa* már-már megdőlt, az oltott *burgonya* sötétzöld, míg az oltatlan elsárgult.

Reinicke W., *Staaken*-ből azt írja: A *burgonyám*, mely tavaly ugyanazon helyen állva, istállótrágyával és kálival trágyázva alig adta vissza a vetőgumót, ma *oltva* oly buja, mintha mindennap eső esne.

Giepfner G., *N.-Groshartmannsdorf*-ből azt írta: *Burgonyánál* az oltás eredménye már 8 nap múlva látható volt és napról-napra emelkedett. Aratáskor (mely nagyon korán végeztetett) oltottnál növényenként 322 g volt, míg az oltatlannál csak 75 g. Ezen meglepő eredmény egyedül az oltásnak tulajdonítható.

Wittler C., *Düsseldorf*-ből azt írta: Ugy a paradicsomnál, mint az uborkánál, hagymánál, korai zöldségféléknél, virágoknál nagyon jó oltási eredményről számolhatok el.

Aki nem hiszi, a meggyőződés csak egy levélbe kerül. Külömben ezen kísérletekről maga a „Deutsche Landw. Presse” számolt be. Aki tudja, mi az a „D. L. P.” az többé-ugysem kételkedhetik. Ismétlem, hogy a mai álláspont szerint az oltásnál nincs olcsóbb, könnyebb termésfokozás.

Németországban, de még Amerikában, Japánban is alig van törekvő gazda, aki nem oltaná úgy pillangósait, mint nempillangósait, nem úgy mint nálunk, hol 1923-ban összesen 7 gazda oltott, kik közül csak egy írta azt, hogy a kukuricánál észlelt jó eredmény arra készíti, hogy 10 hold őszi búzához oltóanyagot rendeljen. Csak az ilyen gazdáé a jövő,

Ne feledje a csüggedő gazda, hogy a termő földben sok meg sok kémiai és élettani folyamat megyen véghez, melyek ketté választása sokszor nagyon nehéz. Sőt a híres angol tudós Russel azt mondja: „Máig még nem sikerült senkinek sem azon alapvető kísérlet, növényt kétféle talajban tenyészteni, amelyek csak abban különböznek egymástól, hogy az egyik baktériumos, a másik nem.” S végül ma Green után vagyunk, vagyis a protoplazma fermentatív hatásának tana után is s ha így végül enzimatikus reakciókat is tekintetbe veszek, amelyekre szerény nézetem szerint végkép minden életjelenség visszavezethető, úgy ne csodálkozunk, ha 1000 szép eredmény mellett 50 eredménytelen is van, akár 2—3 éven át is, elvégre éppolyan dolog ez, mint pld. a digitalein, mely 1000-nél gyógyulást hoz, az 1001-nél pedig rögtön halált.

De éppen az, hogy minden életjelenség végeredményben enzimatikus reakció csakis az oltásra, a baktériumokra hajtja a vizet, épúgy, mint az ezer meg ezer fényes gyakorlati eredmény is. Haladjunk tehát a korral, amely e téren az oltást teszi kötelezővé!

Kellő mennyiségű tápanyagokat feltételezve a termésfokozást csakis bakteriológiai alapon tudom elképzelni. Hiába itt 600 q havenkénti istállótrágya v. 10 q műtrágya bár nincs életképes baktérium, olyan az akkor, mint a bélbeteges milliomos, ki naponta 100 porciót is ehelne, de beteg a bél, nincs ki a tápanyagot közvetítse. Ha pedig az istállótrágyában temérdek a még temérdekobb fajtájú baktériumok száma és éppen ez az, ami az istállót nélkülözhetetlenné tesz, ki merné csak egy percig is

kétségbe vonni a tisztán tenyészett, a különösen virilens baktérium hatékonyságát. Ez az, amiből szó van!

Szövetkezés.

A szövetkezetek a falusi lakáskérdés megoldásáért.

Írta: Dr. Drexler Béla.

A modern gazdasági élet már jóval a háború előtt küzdött a nehéz problémával, amelyet lakás kérdés névvel szoktunk megjelölni. A múlt század utolsó és a folyó század első évtizedeiben, a midőn a falusi népesség egyre nagyobb tömegekben özönlük a városokba, az építkezések nem tudnak a lakások utáni kereslettel lépést tartani, aminek azután az lesz a következménye, hogy a nagy városokban igen megromlanak a lakásvizonyok, amit a szegényebb néposztályok, az egyszobás lakások bérlői éreznek a legsúlyosabban. Természetesen akadnak olyanok, akik ezt a szűkös helyzetet kiaknázzák és több állam törvényhozása szükségesnek tartja, hogy a viszonyoknak javítása érdekében közbelépjen, így több államban találkozunk törvényekkel, amelynek célja egészségesebb lakásvizonyoknak a megteremtése.

Az utóbbi években a közvélemény figyelmét sikerült ráirányítani arra a körülményre, hogy nemcsak a nagyvárosi lakosság, mint eddig, hanem a falu is küzd a lakásínséggel és így a lakáspolitikai reformintézkedések megtételénél nem szabad figyelmen kívül hagynunk a falusi lakosság jogos igényeinek a kielégítését sem, mert enélkül a baj csak félig volna orvosolva.

Tudvalevőleg a földbirtokreformtörvény, házhelyeknek a kisajátítása iránt is intézkedik ez azonban még csak az első lépés a célfelé, amelynek a megtétele után még számos nehézséget kell leküzdeni. Az új igényjogosultaknak módot kell adni, hogy a meglevő házhelyeket képesek is legyenek beépíteni, vagyis, mivel az illetők a legtöbb esetben nem rendelkeznek a szükséges tőkével, olcsó és hosszú lejáratu hitelt kell a rendelkezésükre bocsátani, azonkívül szükségesnek mutatkozik gondoskodni arról is, hogy az építetők ne legyenek kiszolgáltatva a helyzetüket kihasználni akaró uzorások önkényének.

Mint a múltban már olyan sok esetben úgy ezuttal is legmegfelelőbb megoldásként az kínálkozik, ha a szövetkezeti szervezet vállalja magára annak a feladatnak az elvégzését is, mert ezen a réven biztosan remélhető, hogy a többnyire szegényebb anyagi helyzetben levő építetők nem lesznek lekellen uzorások áldozatává, viszont ennek az országos fontosságú feladatnak az elvégzésére újabb elismerést és dicsőséget szerez a szövetkezeti mozgalomnak. Ezeknek a megfontolásoknak az eredményeképpen határozta el a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége vezetősége, hogy kezébe veszi a kislakások építésének ügyét, illetve, hogy megindítja az u. n. falusi kislakás építési akciót.

Mint az akció elnevezése is mutatja, éppen elsősorban a kisembereknek a felsegítése lebeg a kezdeményező szemel előtt, illetve az a cél, hogy az egy- és kétszobás kislakások felépi-

téséhez szükséges összes építőanyagoknak szövetkezeti uton való beszerzése és az igényjogosultaknak való átengedése révén lehetővé tétessék az, hogy az illetők azokhoz a piaci árnál olcsóbban jussanak hozzá. Természetesen gondoskodni kellene arról is, hogy az olcsó építkezésnek előnyei azoknak biztosítsák, akiknek anyagi helyzete, vagy egyéb körülményei ezt a kedvezményt indokoltá teszik. Ezért elsősorban részesíthetők lennének az akció által való támogatásban a földbirtokreform után házhelyhez jutottak, a rokkantak, hadiárvak, hadilövegyek sib. valamint egyéb házhelyei bíró és mezőgazdasággal foglalkozó kis egzisztenciák, akik kimondottan saját lakásuk felépítéséhez óhajtnák az anyagokat igénybe venni.

Bocsánczy László alelnök indítványára a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége vezetősége az akció munkálataiba a helyi szövetkezeteket is belekapcsolná, így mindjárt az igénylőknek a lakásához legközelebb eső hitelszövetkezet állít ki arról tanusítványt, hogy az illető a fentemlitettek alapján igényjogosultnak tekinthető-e, a hitelszövetkezetek vezetőinek akik a legtöbb esetben személyesen ismerik a környék lakóit, rendszerint nem okoz nagyobb nehézségeket ennek megállapítása.

Természetesen, hogy ilyen nagyszabású tevékenység csak úgy járhat sikerrel, ha maga az állam is állandóan tanujelét adja az akció iránti érdeklődésnek, illetve annak, hogy ezen nagy munka fontosságát méltányolja és anyagi, erkölcsi erejével az akciót támogatja.

Amenyiben az ismertetett lakásépítő akció a királyi kormánynál előzékenységre és a nemes ügy iránt való szeretetteljes gondoskodásra találna, úgy elsősorban az építő anyagoknak szövetkezeti alapon való előállítására válna szükségessé, amivel mintegy 30%-kal tudná olcsóbban a szükséges anyagokat rendelkezésre bocsátani. A már működő ipari szövetkezetek és a nagyobb munkák felvállalása céljából alkalmi egyesületek létesítésével az építő anyag előnyös beszerzése biztosítva volna.

Ez a munka a beléjekapcsolódó hitelszövetkezetek jelentőségét is csak emelné, mert újabb tevékenységi kört biztosítva nekik, módot adna nekik erejüket és munkaképességüket kifejezni és tanubizonyosságot adni nagyráhivatottságukról.

Vegyes közlemények.

Időjárás: A boifalusi cukorgyár meteorológiai állomás megfigyelése szerint május hónapban a maximális légnyomás 724.0 volt május 15-én. A minimum 708.1 volt május 1-én. A legnagyobb meleg +31.8 volt május 29-én. A legkisebb meleg +4.7 volt május 2-án. Az átlagos hő májusban +16.95 volt. A legnagyobb csapadék volt 7.6 május 23-án. A csapadék egész havi mennyisége 20.4 volt. A csapadékos napok száma 10.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merült fel az a kívánság, hogy a gazdasági közönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő az egyesület egyelőre szegődménylevelet és napszámjegyzéket nyomtatott. A szegődménylevelél alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drbkint

2 L. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalos füzetenként 20 L., 50 oldalos füzetenként 15 L., 16 oldalos nagy ivenként füzetlenül 5 L.-ért áll a gazdaközönség rendelkezésére. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Atilla-utca 10.)

A billédi mezőgazdasági és ipari kiállítás. A Sváb Mezőgazdasági Egyesület f. évi június hó 15-én Billéden (Timis-Torontál megye) mezőgazdasági, méhészeti, mezőgazdasági gép- és háziipari kiállítást rendez. A kiállításra utazni szándékozók a CFR. vezérigazgatóságának 1924. május hó 15-én kelt — meghívó birtokában — június 12—15 napjain oda, június 14—18 napjain vissza 75 százalékos menetdíjkezdményben részesülnek a CFR. vonalain.

Az erdőigazgatóságok új beosztása. A minisztertanács egyik közelebbi ülésén approbálta az erdőigazgatóságok új beosztását. Az új beosztás szerint június 15-től kezdve az országban 13 erdőigazgatóság fog működni és pedig: Kisenev, Jasi, Cernoviltz, Bacua, Ploesti, Constanca, Pitești, Orsova, Arad, Nagyszeben, Kolozsvár, Brassó, Nagyvárad központi székhellyel. A beszercei kerületi igazgatóság továbbra is a mai állapotában fennmarad.

A kolumbácsi legyek Hunyadmegyében. Az állat-állományt veszélyeztető kolumbácsi legyek pár nappal ezelőtt újra elleptek Hunyadmegyét is. Ebben az évben is oly tömegesen jelentek meg, hogy a gazdák a hátralevő szántási munkákat csak éjszakánként tudták végezni. A pusztító veszedelem a megye több helyén okozott kárt a szarvasmarha állományban, amennyiben a védekezés egyes helyeken már késő volt.

Hogyan fognak az erdélyi vármegyék részt venni a szeptemberi tenyészállatkiállításban? A szeptember hó 14—15-iki tenyészállatkiállítás előkészületei Erdélyszerte javában folynak. Az állattenyésztési bizottságot a szokásos vármegyei tenyészállat-díjazások kapcsán kiválasztanak 20—20 állatot, amelyeket közköltésen küldik el a kolozsvári kiállításra a vármegye állatállományának képviselőjében. Tekintve, hogy 22 vármegyeje van a kapcsolt területeknek, csak így közköltésben beküldendő állatok száma mintegy 500 drbot tenne ki. Ez oly nagy szám, hogyha magántenyésztők nem is jönnének, biztosítaná a kiállítás sikerét. A számítások szerint azonban a magán és állami tenyésztetek is fognak kiállítani legalább 300 drb szarvas állatot.

PIAC.

Országos vásárok.

1924. június 9-én. Etéd, Gyulakuta. Havasmező, Küküllővár, Sülelmed. — 10-én. Márpod, Cege, Mártonfelke, Nagyszombor, Várbozság. — 11-én. Petele, Avasujváros, Sarmaság. — 12-én. Almakerék, Szelistye, Fogaras, Nagylak, Gyergyószentmiklós. — 13-án. Margitta, Kolozsvár, Topolya, Magyarberkesz, Mezőbodon, Topánfalva. — 14-én. Hégen, Brád, Déva, Nagyhalmagy. — 15-én. Végyvár, Delta, Billéd, Klssink, Komlós, Perjámos, Alibunár, Alsókomána, Bethlen, Magyarorbó, Stájerlak, Zaránd.

Hirdetések.

Érszöllősi Hangya fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 19-én d. u. 3 órakor a Községházán évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év június hó 29-ikén fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások meg-

vizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. Netaláni indítványok. 8. Az alapszabály 21—24—31 és 36. paragrafus módosítása. 1923. év december 31-én a tagok száma 276, üzletrészeinek száma pedig 1952 volt, az év folyamán 276 tag jegyzett 1464 új üzletrészt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Érszöllős 1924. május hó 22-én.

Az igazgatóság.

Alsójárail „Hangya“ fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 8-án d. u. 3 órakor a kaszinó helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év június hó 15-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Felügyelő-bizottság esetleges kiegészítése. 3. Az alapszabályok 12. §-ának módosítása. 4. Netaláni indítványok. Kelt Alsójárail, 1924. május 26.

Az igazgatóság.

Tenkegörbed-i fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 14-én délután 3 órakor a gör. kel. iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év június hó 21-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. 24. 31. és 36 §-ainak módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év dec. 31-én a tagok száma 266, üzletrészeinek száma pedig 3342 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Tenkegörbed 1924. május 25.

Az igazgatóság.

Sitér és vidéke „Hangya“ fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 15-én délután 3 órakor a ref. iskola helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év június hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. 24. 31. és 36 §-ainak módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 226, üzletrészeinek száma pedig 3472 volt, az év folyamán a régi tagok jegyezték 2604 új üzletrészt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Sitér, 1924. év május 26.

Az igazgatóság.

Kézdimárkosfalvai fogy. és érték. szövetkezet 1924. évi június hó 15-én délután 3 órakor a szövetkezet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év június hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 21., 24.,

31. és 36/e §-ainak módosítása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Kézdimárkosfalva, 1924. május 18. Az igazgatóság.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 2 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 20 lel.

Kettő, minél fiatalabb medve boesot — kor, ár és belz megjelöléssel — keres magvételre Béldi Tivadar Budlla, jud. Treiscaun. 3699.

Párisi világhírlíállítás „Grand Prix“ 1900. KWIZDA-féle Restituons-Fluid mosóvíz lovak számára

60 év óta az udv. és versenylótlókban van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőtül, inak merevségénél stb.

„Radot“ No. 788.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, csak a KWIZDA névvel valódi. 3647

Cséplőgépeket és Benzinmotorokat

szállítunk azonnal raktárról.

E. Sz. G. E. Géosztálya

Nagyszeben, Só-utca 22. sz.

Folyószám: Nagyszebeni Földhiteletintézet.

Mc. Cormick

Standard-kéveköltőszineget teljes ponyvakészleteket és alkatrészeket szállítok

Bartha Árpád

Sft. Gheorghe---Sepsiszentgyörgy.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap tőkéje: 20.000.000

Tartalék tőke: 19.000.000